

noviny

Klenovské

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

III. ročník

Číslo 7/2006

rodon@stonline.sk

Cena 6 Sk

Nevítaný

Z obsahu:

- povodeň v Klenovci
- aktuálne udalosti
- pravidelné rubriky
- skončil sa 28. ročník Klenovskej rontouky
- športové aktuality

host'

Obyvatelia Klenovca sa v piatok 23. júna starostlivo pripravovali na začiatok Dní tradičnej kultúry. Niektorí doladzovali program, robili posledné úpravy, niektorí len tak uvažovali, ako prežijú večer a ďalšie dni Klenovskej rontouky. Organizátori očakávali prvých hostí. Ako prvý všetkých prekvapil „host“, ktorého nikto neočakával a azda by sa nikomu neprisnil ani v najhoršom sne.

Krátko po druhej hodine popoludní sa nad obcou spustil prudký dážď a asi hodinová prietrž mračen spôsobila hotovú spúšť. V priebehu niekoľkých minút sa voda vyliala z obecných potokov a svojou nesmiernou silou zmietla všetko, čo jej stálo v ceste. Od menších predmetov, cez autá, mosty a aj niektoré zvieratá tiež pocítili jej ničivú silu. Ľudia najprv bezradne pozerali na nespútaný živel, ktorý sa ničím nedal zastaviť. Niektorí sa snažili zmieriť jeho následky. Voda zaplavila Klenovčok, Námestie Karola Salvu, Ulicu 9. mája a časť Novej štvrte. Prudký prívál vody od osady Dolinka porušil štátnu cestu a vyradil ju na určitý čas z prevádzky, takže automobilová doprava musela byť dočasne presmerovaná cez Novú štvrť.

(čítajte na 5. strane)

Foto: Michal Kňazek

Udialo sa ...

- * **28. júna** v Rimavskej Sobote zasadala Bezpečnostná rada obvodu Rimavská Sobota, na ktorej starosta obce JUDr. Pavel Struhár predložil Informatívnu správu o pripravenosti obce Klenovec na plnenie úloh počas krízových situácií.
- * **28. júna** sa konalo riadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Klenovec, na ktorom sa hodnotili Dni tradičnej kultúry – Klenovská rontouka a predbežne sa vyčíslila výška škôd, ktoré vznikli v dôsledku záplav.
- * **12. júla** sa JUDr. Pavel Struhár, starosta obce zúčastnil na otvorení Lesníckeho náučného chodníka Zvernica Teplý Vrch.
- * **14. júla** na Úrade vlády Slovenskej republiky v Bratislave starosta obce podpísal a doplnil projekt obce Klenovec, ktorý sa týka rozšírenia rozvodu pitnej vody z fondov podporovaných nórskou vládou.
- * **14. júla** sa na pozvanie veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku Jacquesa Faura starosta obce JUDr. Pavel Struhár a zástupkyňa starostu Mgr. Blažena Hrušková zúčastnili v Bratislave osláv francúzskeho štátneho sviatku, ktorý sa koná na počesť dobytia Bastily.
- * **19. júla** sa na VÚC v Banskej Bystrici stretol starosta obce s predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja Milanom Murgašom a prerokovali rozvojové problémy obce Klenovec a nášho regiónu.
- * **21. júla** sa na Obecnom úrade v Klenovci uskutočnilo stretnutie so zástupkyňou Vlády SR pre Banskobystrický kraj Ing. arch. Zuzanou Klasovou, na ktorom sa rokovalo o príprave projektov pre komplexné riešenie rómskej otázky. Za obec Klenovec sa rokovania zúčastnila Mgr. Blažena Hrušková, zástupkyňa starostu, Jaroslav Jáchim, komunitný pracovník a zástupcovia rómskych občianskych združení Pavel Farkaš a Mária Cibuľová.
- * **28. júla** sa na javisku Miestneho kultúrneho strediska v Klenovci uskutočnil Rómsky folklórny festival.

(bh)

Skončil sa 28. ročník GMFS

V kolobehu života neustále niečo začína a niečo končí. Začiatok býva naplnený očakávaním a koniec smútkom, že to na čo sme sa tešili je neodvratne za nami. V prípade Klenovskej rontouky tento smútok nie je na mieste, pretože dnes už môžeme povedať, že 28. ročník Gemersko – malohontských folklórnych slávností sa určite vydaril.

Na jeho prípravu usporiadatelia vynaložili nemalé úsilie, aby programová štruktúra Dní tradičnej kultúry v Klenovci, ktoré sa konali v dňoch 23. - 25. júna, bola pestrá a príťažlivá pre diváka – milovníka folklóru, tanca, spevu, ale aj dobrého tradičného jedla.

Len na malú chvíľu střípli všetci tí, ktorí sa na príprave tohto podujatia podieľali, organizátori a účinkujúci, ale aj tí, ktorí sa chystali

samosprávneho kraja Milana Murgaša, bola pestrá a bohatá. Už v piatok vystúpil folklórny súbor Vepor, ktorý v rézii manželov Zvarovcov predstavil svoj program, ktorým sme si pripomenuli 35. výročie jeho existencie a v pozdných večerných hodinách námestie rozospievala skupina Drišľak.

Sobota patrila tradičným podujatiam ako Škola spevu, Škola tanca, súťažnej prehliadke ľudových hudieb,

Vyvrcholením prvého dňa Gemersko-malohontských folklórnych slávností bolo vystúpenie folkovej recesistickej skupiny Drišľak

prežiť nezabudnuteľné chvíle s ľudovým umením, keď v piatok posledné prípravy zmaril prudký dážď a následne záplava vody, ktorá zaliala, okrem iného, aj námestie, ktoré už netrpezlivo čakalo na prvých návštevníkov. Vďaka pohotovosti pracovníkov obecného úradu a mnohých obetavých ľudí už po niekoľkých hodinách zmizli nánosy bahna a sviatok folklóru v Klenovci mohol začať.

Programová ponuka 28. ročníka Gemersko-malohontských folklórnych slávností, ktoré sa konali pod záštitou veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku Jacquesa Faura a predsedu Banskobystrického

doval po Klenovskej hymne.

K nedeľnému dopoludniu už niekoľko rokov patrí vystúpenie folkloristov v Evanjelickom kostole v Klenovci. Tento rok sa tu uskutočnil koncert venovaný 125. výročiu narodenia Bélu Bartóka. Záver trojdňového stretnutia s ľudovým umením sa uskutočnil na amfiteátri. V programe Z každého rožku trošku vystúpili detské folklórne súbory a v programe Čriepky z Gemera účinkoval hosťujúci súbor Vršatec z Klenovca, Rimanvan a Háj z Rimavskej Soboty, Kokavan z Kokavy nad Rimavicou a tiež folklórne skupiny z Tisovca, Rejdovej a Vlachova.

Zaujímavé boli aj sprievodné podujatia ako výstavy umeleckého rezbára Milana Stieranku, majsterky z odvetvia spracovania vlny Jarmily Hruškovéj a výstava Folklórne slávnosti zachytené objektívom fotografa Kolomana Zúrika.

Na slávnostnom otvorení Klenovskej rontouky 2006, ktorej predchádzala spomienka na Karola Pajera, ktorý zahynul pri oslobodzovaní Francúzska, sa zúčastnili pridelenec obrany Francúzskej republiky na Slovensku podplukovník Golard, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Doc. Ing. Milan Murgaš, Csc., riaditeľ Národného osvetového centra v Bratislave Dr. Ján Tazberík, za Ministerstvo kultúry SR vedúci úradu Dr. Peter Baďura a Dr. Zuzana Rajčoková. Úvodnú báseň predniesla Mgr. Blažena Hrušková, zástupkyňa starostu obce a k všetkým účastníkom folklórnych slávností sa prihovorili JUDr. Pavel Struhár, starosta obce a predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Doc. Ing. Milan Murgaš, Csc.

(bh)

Ako prežíval kritické chvíle starosta

Na 23. jún sme sa opýtali aj JUDr. Pavla Struhára, starostu obce Klenovec

KN: Obyvatelia obce si ešte aj s odstupom jedného mesiaca spomínajú na 23. jún, kedy začínali v Klenovci folklórne slávnosti a zrazu nastala prietrž mračien, ktorá priniesla to, čo nikto neočakával. Môžete nám povedať, ako ste tento deň prežili vy?

P.S.: Práve som sedel na prízemí obecného úradu s pracovníkmi Gemersko-malohontského osvetového strediska z Rimavskej Soboty a preberali sme posledné problematické miesta v programe Klenovskej rontouky, keď začalo pršať. Letným pohľadom na klenovské námestie sme s prekvapením zistili, že to nie je len taký obyčajný dážďik ale lejak, čo nie je nič neobvyklé v piatok pred začiatkom sviatku nášho folklóru. Tak som ešte dodal, že nech sa vyprší teraz a počas programu bude pokoj. Prešlo možno desať alebo dvadsať minút a opätovný pohľad

na námestie naznačoval, že to nebude tak, ako som si predstavoval, ale že situácia je vážna. Potoky vód sa valili cez námestie a tiež ku základnej škole a bolo jasné, že to tak bude aj na iných miestach Klenovca. Za niekoľko minút sa už valila kalná voda. Bolo zrejmé, že treba robiť opatrenia a tak som z doľa obecného úradu išiel do svojej kancelárie. Nebola to však chôdza, ale brodenie sa kalnými vodami potoka Klenovčok. Hneď sme začali robiť opatrenia a zisťovať skutočný stav.

KN: Aké bolo vaše zistenie a čo ste urobili najskôr?

P.S.: V dôsledku prietrže mračien došlo k zatopeniu časti obce na uliciach 9. mája, Nová štvrť, Klenovčok, Partizánska, Kapitána Nálepku a na Námestí Karola Salvu. O uvedenom stave a vzniku mimoriadnej situácie sme upovedomili kompetentné orgány a boli sme nútení čakať na ústup privalových vód, aby sme mohli začať s najnutnejším odstraňovaním škôd.

KN: Dúfali ste v tej chvíli, že vôbec začne Klenovská rontouka?

P.S.: Pohľad na rozbahnené námestie a ulice tomu nenasvedčovalo, že by tu mali za niekoľko minút začať folklórne slávnosti. Avšak treba vyzdvihnúť pomoc zo strany Roľníckeho družstva v Klenovci, ako aj osobnú iniciatívu všetkých občanov, ktorí boli povodňou postihnutí, ale aj tých, ktorí prišli pomôcť a v neposlednom rade aj pracovníkov obce. Za niekoľko hodín bolo námestie vyčistené a slávnosti, aj keď s miernym oneskorením, sa mohli začať. V ostatných častiach obce práce pokračovali aj v priebehu osláv a to za pomoci už spomínaného roľníckeho družstva, ďalej Hasičského záchranného zboru z Rimavskej Soboty, Slovenskej správy ciest z Rimavskej Soboty a pomohli aj organizácie, ako PURSTAV Hnúšťa a iné.

KN: Viete už dnes vyčíslit výšku škôd zapríčinených júnovou prietržou mra-

čien?

P.S.: Je ťažké určiť konkrétnu výšku škody. Určite sa bude pohybovať v desiatkach miliónov korún.

KN: A teraz možno trochu ošemetná otázka. Dalo sa tomuto všetkému zabrániť?

P.S.: Je ťažké určiť vinníka. Ľudia by asi chceli počuť, že najväčším vinníkom je obec, ktorá mohla viac zabezpečiť stav potokov, aby takáto situácia nenastala. Ale potok v osade Dolinka, ktorý vždy predstavoval najväčšiu hrozbu, bol vlastne zabezpečený, prekrytý a podotýkam, že aj čistený. Teda, kto môže za to, že prišli privalové dažde? Kto môže za to, že les, ktorý sa neustále vyrubuje, už nedokáže regulovať a zachytávať aj takúto vodu? Kto môže za to, že z Ostrej voda doniesla korene stromov, časti stromov, ale aj kolesá z LKT a iné odpadky a nečistoty, ktoré znemožnili prietok vody v potoku Klenovčok a prietok vody v potrubí v osade Dolinka? A na tieto otázky si už musí dať odpoveď každý sám...

(bh)

Následkom globálneho otepľovania našej planéty a následných klimatických zmien sa čoraz častejšie vyskytujú rôzne prírodné katastrofy. Medzi ne nesporné patria prietrže mračien spojené s privalmi vód, povodňami, víchricami a podobne. Najkatastrofickejšie pôsobia v primorských oblastiach, ale postupne zasahujú aj vnútrozemie a nevyhýbajú sa už ani Slovensku.

Žiaľ, nevyhli sa ani našej obci. Dňa 23. júna 2006 v popoludňajších hodinách sa po prietrži mračien nad našou obcou vyliali v mnohých častiach obce miestne vodné toky zo svojich korýt a spôsobili veľké škody na verejných a súkromných majetkoch občanov.

Jedným z týchto tokov bol aj potok tečúci cez rómsku osadu na Majeri. Keďže potok zvedený do potrubia a zakrytý novou asfaltovou cestou, po náhlom upchatí potrubia a odtrh-

Vodný živel vyčíňal...

Zaplavený dvor rodinného domu Jána Benčíka

nutí chrániacej mreže sa vylial a valil sa Ulicou 9. mája. Cestou poškodil a vytrhal asfalt na hlavnej ceste, kde voda striekala do výšky ako fontána. Následne vytopil priestory závodu Evasport a pokračoval ulicou do Novej

štvrte. Druhý smer vodného živlu sa valil Ulicou 9. mája smerom do Hnúšte. Vytopil rodinné domy pod úrovňou hlavnej cesty. Voda vnikla do pivníc domov a zaplavila dvory nánosmi bahna a špiny. Najviac boli postihnuté

domy Miroslava Ulického, Slavomíra Hrušku, Ondreja Bartu, Jána Benčíka, ale aj ďalšie. Na čerpanie vody boli privolaní hasiči, pri odstraňovaní bahna boli v nasledujúcich dňoch použité aj ťažké mechanizmy. Následky povodne sú však poznať dodnes hlavne na zničených záhradkách pri domoch, pozostatkoch bahna na nádvoriach, upchatých septikoch a podobne.

Treba len dúfať, že podobná katastrofa sa tak skoro opakovať nebude, ale treba zároveň apelovať aj na kompetentných pracovníkov obce, aby nezanedbávali kontrolu a údržbu problematických vodných tokov v obci, pretože prevencia je vždy finančne výhodnejšia ako následné odstraňovanie škôd, ktoré okrem hmotných strát donášajú aj psychické traumy pre postihnutých občanov.

Slavomír Hruška

Kalendár chovateľa - august

Králiky

V auguste sa začínajú vystavovať králiky z prvých odchovov. Králiky určené na výstavy osobitne pripravujeme na toto podujatie kvalitnou výživou, v ktorej musí byť zastúpená z jadrových krmív aspoň tretina ovsa. Častejšie s nimi manipulujeme, kontrolujeme čistotu ušnic, ritného a pohlavného vyústenia. Starším chovným králikom skontrolujeme dĺžku pazúrov a pre-rastené skrátíme zastrihnutím.

Veľký výskyt komárov zvyšuje nebezpečenstvo prenášania myxomatózy, ktorá patrí medzi najnebezpečnejšie choroby králikov. Králiky, ktoré sme v prvej polovici roka očkovali proti myxomatóze iba raz, treba očkovať proti nej druhýkrát (očkovanie má ochranný účinok zhruba 6 mesiacov, po jeho opakovaní po 17 dňoch 1 rok). Pri odstave králikov nevynecháme ani preventívnu ochranu proti kokcidióze. Králiky z prvých vrhov sú už dospelé, a preto ich individuálne ustajňujeme, pričom sa snažíme, aby sa nedráždili pachom. Takéto zvieratá potom menej zhodnocujú krmivo a sú agresívnejšie. Angorské králiky v druhej polovici augusta tretíkrát striháme. V auguste oca-

kávame aj štvrtý vrh králikov, ak odstavujeme mláďatá vo veku 45 dní alebo tretí vrh, ak mláďatá odstavujeme vo veku 63 dní. Hlavnou prácou chovateľa je správny výber chovného materiálu. Včasný výber nám umožní včas zhodnotiť materiál na jatočné účely.

Na chov nenecháme mláďatá, ktoré pochádzajú z vrhov s nízkym počtom mláďat, aj keď sa tieto zvieratá pekne vyvíjajú a majú peknú stavbu tela. Vybraným chovným zvieratám zabezpečíme dostatok pohybu pre ďalší zdravý vývin organizmu.

Pri vysokých teplotách chovného zariadenia dôkladne zatieňujeme. Vo veľkých horúčavách králiky prijímajú veľa tekutín, preto vodu viac razy denne doplníme a vymieňame. Chovatelia králikov vedia, že práve v letných mesiacoch je najväčší výskyt kokcidiózy, ktorej pôvodcami sú kokcidie z rodu Eimeria. Tieto sa pri teplote 20 °C a dostatočnej vlhkosti rýchlo vyvíjajú a môžu v akútnej forme postihnúť celý chov. Postihuje hlavne mláďatá, ktoré sa infikujú od matky jej trusom. Z týchto dôvodov je veľmi výhodná králikáreň s roštovou podlahou alebo umiestnenie odstavených mláďat po jednom v koterici.

Rudolf Kaštan

Z kuchyne našich starých mám

V predchádzajúcom čísle Klenovských novín sme vám priniesli recept na makovú štrúďu, ktorú počas Klenovskej rontouky v Dvore starých mám svojim hosťom aj tento rok ponúkli tety Zuzka Medvedová a Anka Mlkviková. Nezabudnuteľnú chuť tejto dobroty ocenil počas svojej návštevy aj pridelenec obrany Francúzskej republiky na Slovensku podplukovník Golard a predse-

da Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš. Počas tejto návštevy sme nezaváhali ani my a dohodli sme sa, že nám naše tety prezradia ďalšie zaujímavé recepty, ktoré vždy neodmysliteľne patrili do kuchyne našich starých mám. Môžeme prezradiť, že to budú jedlá nenáročné na suroviny ale bohaté na nápady. Začíname krompľanikom a kockami z krompľanikov.

Krompľaniky

„Na krompľaniky sa najskorej uvaria zemiaky a potom ich na mašinke pretlačíme. Necháme ich

trochu prechladnúť. Do prechladnutých zemiakov dáme jedno celé vajce, trochu soli a zamiesime cesto tak, aby nebolo ani mäkké ani tvrdé. Potom urobíme súľok a ten pokrájame na asi trojcentimetrové kúsky, ktoré vyváľkame na lokše a pečieme priamo na šporáku.

Dobre upečený krompľaník potrieme maslom a pocukrujeme. Kto chce, môže si ho potrieť aj lekvárom.

Závisí od toho, komu čo chuti.“

Kocky z krompľanikov

„Z krompľanika si nakrájame menšie kocky, asi ako fliačky, ktoré vložíme do dieravej varechy a obaríme ich vreľou vodou. Kocky sa nesmú variť. Potom kocky polejeme podľa chuti. Nieкто maslom a nieкто rozpraženou slaninkou. Nakoniec dáme vajíčka uvarené namätko a zamiešame.“

Teta Medvedová nám prezradila, že takéto kocky z krompľanikov veľmi chutili pánovi farárovi Slosiarikovi, ktorému ich aj veľmi často sama pripravovala.

(bh)

OKIENKO ZÁHRADKÁRA

August

Meteorologická charakteristika: Leto pokračuje, ale už sa tepelne preklenuje za svoju druhú polovicu. Priemerné teploty sa už mierne znižujú a to v rozmedzí od +13 až do +18 °C. Znižuje sa aj priemerné množstvo zrážok a to v rozmedzí od 70 do 100 mm vodného stĺpca.

- Priebežne v záhradách odstraňujeme a likvidujeme opadané ovocie, ktoré je väčšinou nahnité a červí-

vé. Týmto ich stav čiastočne znižujeme a likvidujeme ich.

- Pri jabloniach pokračujeme v postrekoch proti pehovitosti jabĺk a to hnojivami obsahujúcimi vápnik. Je to napr. Florasin Calcium Plus.

- Na malinách po zbere plodov odrezávame vyrodnené letorosty.

- V teplom a suchom počasí môžu sa premnožiť roztoče a roztočky. Sprezádza-

júcim znakom je žltnúce listie a jemné pavučinky. Pomerne časté napadnutia sú v skleníkoch na paprike a uhorkách. Na ochranu môžeme použiť napr. Sumithion Super v 0,1 %-nej koncentrácii.

- V tomto mesiaci začíname z obnovou a výsadbou jahôd. Vzhľadom k rozšíreniu fytoftóry na jahodách je potrebné vysádzať ozdravenú sadbu.

- Pri daždivom počasí včas ošetrujeme porasty zemiakov proti plesni zemiakovej a to prípravkom Bravo 500 a to v 0,25 %-nej concen-

trácii.

- Mrkvu a petržlen nám v tomto období ohrozuje múčnatka. Na ochranu použijeme napr. Karathane LC v koncentrácii 0,05 %-ného roztoku.

- Listy zeleru nám môže napadnúť septoriová škvrnitosť listov. Na ochranu použijeme napr. Kuprikol 50 v koncentrácii 0,05 %-ného roztoku.

Upozornenie: Pri príprave chemických ochranných prípravkov sa riadime doporučením výrobcu!

Jaroslav Jáchim

Zbystrite svoju myseľ

Váš mozog je fenomenálny nástroj, mozog je náš najdôležitejší majetok, naša pamäť vôbec nemusí starnúť. Mozog sa dá veľmi dobre a jednoducho chrániť a to tým, že ho budeme viac zamestnávať.

Či sa začnete učiť cudzí jazyk, skladať puzzle, písať knihy či hrať na nejakom hudobnom nástroji. Práca je prírodný lekár. Život nie je len práca, cez voľný čas sa venuje zábave. Ľudia robia chybu, že si vyplňajú voľný čas činnosťami, ktoré nemajú jasný cieľ, neprinášajú rozptýlenie a nehovoriac o plynutí času. Naučte sa smiať, smiech má pozitívne účinky na chémiu mozgu a náladu, pomáha zmierniť stres a napätie a zblízuje ľudí. Zapojte do svojej zábavy aj ostatných, zahrajte si spoločenské hry, rozprávajte vtipy, napíšte

vtipný verš, nakreslite obrázok. Snažte sa premýšľať, navštívte a potešte starších a osamelých ľudí. Myseľ je ako jazdec a telo ako kôň.

V mozgu sú miliardy nervových buniek, ktoré medzi sebou komunikujú pomocou chemických látok nazývaných neurotransmitery. Tieto chemické látky sa z bunky vypúšťajú nervovými zakončeniami a ďalšie bunky ich prijímajú prostredníctvom takzvaných dendritov. Čím viac dendritov máte, tým výkonnejší je váš mozog. Nové a náročné úlohy je to najlepšie, čo môžete svojmu mozgu poskytnúť a to v ktoromkoľvek veku. Čím viac ho zamestnávate rôznymi činnosťami, tým je odolnejší proti starnutiu. Narodili sme sa asi so 100 miliardami mozgových buniek. Niektorí ľudia sú duševne fit aj vo veku sto

rokov. Neustále sa niečím zamestnávajú, čo je nesmierne dôležité, pretože mozog neznaša nudu. Kvalita života skutočne závisí od toho, či nám dobre funguje mozog. Stačí, aby ste ho niekoľko minút denne nútli pracovať, povzbudíte ho k lepším výkonom.

Vypnite televízor. Nie náhodou sa televízor označuje za ohlupovaciú debnu. Čítajte si, robte si poznámky, a o dva tri dni sa otestujte, koľko si z toho pamätáte. Skúšať vlastnú pamäť je zábavné a keď budete drobné úlohy plniť každý deň, rozhodne sa vám zlepši pamäť aj pozorovacia schopnosť.

Lúštite krížovky. Hrajte sa so slovami, lámate si jazyk a tie vrabce z toho trnia štrng-brng do trnia, opakujte to najmenej päťkrát rýchlo za sebou.

Dobre mozog nakŕmte. To, čo jete, sa môže veľmi výrazne prejaviť na tom, ako vám to myslí. Mozog

potrebuje na svoju činnosť výživné látky - cholín, vitamín B12, tiamín, niacín, kyselinu listovú a minerály - meď, železo, zinok, sodík, draslík, vápnik, a horčík. Nezabúdajte na bielkoviny. Väčšine ľudí stačí 150 až 160 gramov potravín bohatých na bielkoviny denne. Dajte si ovocie, banány, melón, pomaranč, niekoľko sušených fig. Ovocie má vysoký podiel uhľohydrátov, preto vás nabije energiou bez toho, aby ste sa cítili otupení. Nezabúdajte piť. Nizky obsah tekutín v tele môže viesť k zhoršovaniu pamäti a poruchám duševnej činnosti. Rovnakú dôležitosť pre mozog má aj oddych a spánok. Väčšine ľudí stačí šesť až osem hodín spánku, aby sa mozog dostatočne zregeneroval. Keď to budete robiť pravidelne, pomôžete sebe hľadiť na svoj život optimistickými očami. Myslite pozitívne.

Soňa Konkuriaková

Nevítaný hosť Gemersko-malohontských folklórnych slávností

(pokračovanie z 1. strany)

Prví skutoční hostia týchto slávností, medzi nimi aj SLUK, ktorý nám vo svojom scénickom programe Sen prinášal návrat ku kultúre našich predkov, ostal bezradne stáť pred bránami Klenovca a v tej chvíli jeho členovia určite neverili, že si na doskách nášho amfiteátra zatancujú. Voda zaplavila dvory rodinných domov, pivnice, EVASPORT a aj námestie a ostali po nej niekde väčšie, niekde menšie nánosy bahna.

Po niekoľko hodinovej práci na likvidácii následkov vyčinenia tohto prírodného živlu s miernym časovým posunom mohol začať aj program Klenovskej ron-touky.

Zaujímalo nás, ako si s odstupom jedného mesiaca obyvatelia našej obce na tento deň spomínajú a tak sme sa niektorých z nich opýtali. Tu sú ich odpovede.

(bh)

Najprv sme si veľmi nevedeli, že prší. Ale čakali sme, že bude voda, tak sme zavreli dvere. Len keď nám sused

Vlado Kováčik zavola, že máme v garáži vodu, vtedy sme vyšli von, lebo aj náš pes bol zatvorený v garáži, pretože sa bojí búrky. Voda neustávala, tak sme pred bránu nanosili vrecia s pieskom, aby nám voda neprišla do domu. Aj napriek tomu sa voda dostala dnu. Zaplavila nám dvor a garáž. Veľké škody neboli. Len blato, čo po vode ostalo. A asi pätnásť

fúrikov sme museli odstrániť. Nános nám pomáhali odčerpávať aj hasiči. Tiež sme mali vodu, tak po kolená, aj tam, kde uskladňujeme zemiaky. Najhoršie dopadol náš trinástročný pes, ktorý sa tak zľakol, že nechcel prijímať potravu, opuchli mu nohy a pravdepodobne dostal porážku. Museli sme ho dať utraťiť. A tak zo slávností sme mali len prácu a únavu z odstra-

ňovania blata a keďže sa nám nechcelo variť, tak sme využili možnosť a v dvoroch sme si dali pirohy a štrúdlu.

Soňa Konkuriaková
Nová štvrť

Keď začalo pršať, bol som ešte v práci. Akurát sme mali poradu. Dážď bol taký prudký a ja som už začal tušiť, že domov sa bude ťažké dostať. Moje tušenie sa naplnilo. Hoci bývam len niekoľko metrov od školy, kde pracujem, ďalej ako po zborový dom som sa nedostal. Neostalo mi nič iné, len zostať na jeho schodoch a bezradne sa pozeráť, ako voda berie náš most cez potok. Smutný bol pohľad aj na Búrove psa, ktorý márne zápasil o svoj život. Voda ho aj napriek úsiliu zobrala. Ako som sa neskôr dozvedel, vyhodila ho niekde pri Novej štvrti. Muselo to byť pre neho strašné. Ale na šťastie sa po niekoľkých dňoch vrátil domov. A následky? Po vode sme hneď museli čistiť nánosy bahna a zatiaľ nám stále chýba most k domu.

Ladislav Gemer
Klenovčok

Pohľad na vyčítajúci vodný živel v Klenovčoku

Ján Ignaty - klenovský svetobežník

pokračovanie príbehu o klenovskom rodákovi

Po dlhšej prestávke prinášame pokračovanie cestopisného rozprávania nášho rodáka, cisárskeho vojaka a aj autora cestopisu *Vojak v poli* z obdobia napoleónskych vojen.

Obliehanie pevnosti Mantuca rakúskym vojskom

V septembri 1799 zanechali sme Florenciu a odmasirovali sme do Pízy, kde sme sa ubytovali na celú zimu. Odtiaľ sme chodili na bojové prieskumné hliadky až po Genuu, Livorno, Rapalo a iné okolo Stredozemného mora ležiace mestečká. Obsadili sme všetky prístupové cesty ku Genui, takže nebolo možné Francúzom nijaký pokrm a nápoj prinášať. Od mora zasa silnú stráž držali Angličania, ktorí tiež nedovolili nič privážať do mesta. V meste panoval veľký hlad. Jeden trojfuntový komisný chlebič koštoval jeden dukát, aj to im ho nemal kto predáť. Poľutovaniahodní boli obyvatelia mesta, mnohokrát keď som išiel na piket, čo naši Slováci obyčajne stratenou vartou nazývali, prichádzali za nami zámožné panie s malými deťmi na rukách a s plačom pre boha prosili aspoň kúsok chleba. Zaplatiť ho chceli zlatom a striebrom. Nemohli sme ich ratovať, lebo generál Gotesheim vydal nám prísny zákaz predávania komisného chleba mešťanom, prestúpenie zákazu sa trestalo smrťou. To sa skutočne i stalo v lágri Mahonu obršta Mariaša, terajšieho generála, dvoch mužov za taký skutok zastrelili.

Nech nezamlčím zážitok zo šiesteho mája 1800, ktorý som mal pri mestečku Rapalo. Poslali ma s jedným husárom na anglické sífy fasovať pre eskadronu chlieb a ovos, lebo sme pre veľké vrchy nijaký proviant nedovážali po zemi, ale dovážali nám ho naši spojenci Angličania po mori. Vypravili ma s dvoma matrózmi na jednej šalupe, aby som doviezol potrebný proviant z anglického maga-

zínu. Šťastlivo sme prišli na anglický šif a vyfasovali sme päťdesiat mechov ovsa a dvestotridsaťštyri kusov chleba. Radostne sme sa vracali domov. Keď sme prichádzali k Rapalu, vidím, že proti nám pláva jedna šalupe. Keď sme sa k nej priblížili, zbadám v nej osem ozbrojených mužov, boli to francúzski korzári. Prirazili až k nášmu člnu a s krikom arete, to je halt, skočili do nášho člna. Zbadali chlieb a hneď ho začali jesť, až sa im z úst penilo. Potom sa oborili na mňa, vytiahli široké turecké šable, jeden mi ulapil cop a druhý mi chcel hlavu odňať. Iní kričali, aby nás pohádzali do mora. V tom smrteľnom nebezpečenstve s plačom som ich prosil, aby nám aspoň holý život darovali. Daromná by bola moja prosba. Od smrti mňa i môjho husára Šipoša zachránili matrózi, na prosbu ktorých nás priviezli k jednému skalnatému vrchu, zbliekli nás zo šiat, ostali sme len v gatiach a v košeli a prikázali nám vyliezť na tú skalu. Nebolo nás na to potrebné nútiť, lebo akonáhle sme sa brehu chytili, tak sme utekali domov, že nám ani skaly, ani jarky alebo krovie neprekážalo. Dobešli sme na kvartiel generála Gotesheima a prítomnému adjutantovi sme rozpovedali našu príhodu. Neubehli ani dve hodiny, keď ti morskí lotri boli od anglických matrózov zapaní a ku generálovi privedení. Z vyfasovanej potraviny nechýbalo nič, okrem toho chleba, čo zjedli. Generál Gotesheim, prísni človek, ich dal podľa vojenského práva postrieľať.

Ležali sme pod touto nedobytnou pevnosťou Genua, ktorú sama príroda učinila mocnou. Z jednej strany ju obklopujú veľké hory opevnené ešte baštami a zámkami ako Mons Diamanty, Mons Fascio, Mons Creto, z druhej strany ju obmýva Stredozemné more, takže nie je možné, aby ju niekto silou a útokom dobyl. I my

sme pri jej dobýjaní ležali pod ňou, vyše šesťdesiat tisíc ľudí celý rok od júla 1799 do júna 1800, kým sme ju nevyhladovali.

Sotva sme Genuu dostali, ešte niektorí Francúzi boli v meste, lebo sme všetky varty od nich ešte neodobrali, keď tu prišlo posolstvo, že Napoleon Bonaparte so stotisíc novými vojakmi tiahne z Francúzska cez Alpy oslobodiť Genuu a celé Vlascko. Správa bola pravdivá. Neboli sme v Genui ani dve hodiny, keď náhly kuriér priniesol rozkaz vypraviť sa naspäť k mestu Piaceni, lebo Francúzi sú už v meste Mailande a v Turine. V rýchlosti sa vypravila tridsaťpäť tisícová armáda, a vo dne v noci pochodujúc k Piacene mali sme obrániť tam ležiacu našu záložnú muníciu. Šťastie nám neposlúžilo. Pri rieke Trebia, ktorá v letný čas v období sucha úplne vysychá, spadla taká prietrž mračien, že sme dvadsaťštyri hodín museli čakať, kým voda opadla. Na druhý deň sme maširovali cez Tortonu a prišli sme do Vochery. To už Francúzi pri Piaceni prešli cez rieku Pó, zmocnili sa väčšej časti našej rezervnej munície a zahatali nám cestu. Naša armáda, ktorá vo Vlascku mala osemdesiat tisíc mužov, teraz bola sem a tam rozmotaná. Pod vedením generála Otta sa postavilo sotva tridsaťpäť tisíc rakúskych vojakov proti deväťdesiat tisíc Francúzom. Nemohli sme odolať ich náporu. Tretieho júla sa začala bitka pri obci Mariengo vzdialenej asi pol hodiny cesty od Alexandrie. Milý čitateľ, nie som schopný, aby som mohol dôkladne vyložiť spôsob tejto bitky. Dosť na tom, že po nej zostalo päťdesiat tisíc vojakov z oboch armád pochovaných, okrem ranených, ktorí ešte v poli a v Alexandrii zostali pri živote. V Alexandrii boli plné ulice a špitále ranených vojakov a nič iné nebolo počuť len nariekanie a žalostné volanie. Mnohý zlo-

rečil dňu svojho narodenia a hodine počatia. Ja sám som v bitke stratil koňa, bol som ranený a mnohokrát vojaci v rade predomnou stojaci boli zrazení guľou a z ich hláv na moju tvár frkali mozgy. Tu názorne vidíš, akú mzdu dostáva vojak za svoju službu v boji. Keď sa z vojny domov vráti, nič iného očakávať nemôže len žobrácku palicu, v invalidite hlad, núdzu, biedu, psotu, blchy a vši. Hoci nám sľubujú po skončení vojny akési panstvo, jeden zostane pánom, ale stovky iných žobrákmi.

Prvého dňa, keď sa začala bitka, nedalo sa poznať, kto zvíťazí, lebo i my i Francúzi pevne stáli sme na svojom mieste. Na druhý deň boj sa začal už o tretej hodine ráno, šťastie nám v ňom slúžilo, lebo o piatej populudní naše víťazstvo sme pokladali za isté. Nádej nás sklamala. Keď sme už francúzske húfy rozohnali a ich pravé krídlo z väčšej čiastky zajali, náš generál gróf Pálfy, ktorý komandoval kavalériu, bol ranený. Vtedy komandant každého nášho regimentu začal robiť so svojím regimentom, čo sa mu páčilo. Francúzi vidiac, že naše vojsko je bez poriadku a jednotného velenia, silno zaútočili na náš stred, porazili našich dragúnov, obkľúčili granatierov a zvíťazili. To čo sme my za dva dni získali v boji, za štyri hodiny nám to vzali a zaujali naše postavenia – zvíťazili na celej čiare. Smutná to bola udalosť ako pre našich generálov, tak i pre celú vlasť. Itáliu znova získali Francúzi.

Museli sme ustúpiť cez celú Itáliu a čo sme vyše roka s mnohými obeťami získali, to Francúzi vybojovali v jednej bitke pri Maringo. Ustúpili sme až po samu rieku Atesis a pevnosť Mantucu. Potom nasledovalo štvorročné prímerie uzatvorené v Campo Formido.

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Skončil sa futbalový ročník 2005/2006

Skončil sa ďalší ročník futbalových súťaží a nový ročník sa začína už 6. augusta. Na analýzy, oddych, prípravu a posilnenie kádrov do nového ročníka 2006/2007 teda veľa času nezostalo. Ale aj tak sa pokúsime spolu s predsedom TJ Družstevník Pavlom Ďurikom a trénerom družstva dorastencov Pavlom Medveďom o stručné hodnotenie pôsobenia družstva dospelých i dorastu v uplynulom ročníku V. futbalovej ligy.

Na začiatku súťaže panovala neistota prameniaca z pripravovanej zmeny štruktúry futbalových súťaží, ktorej podrobnosti neboli dostatočne známe a na počet zostupujúcich mužstiev mohlo mať vplyv umiestnenie mužstiev z regiónu vo vyšších súťažiach. Pre

cali body na domácej pôde so súpermi z dolnej polovice tabuľky. Najväčším problémom mužstva je slabá strelecká potencia. Celkovým počtom vstrelených gólov 31, čo je priemer 1,2 góla na zápas, bola útočná formácia najmenej produktívnou v celej súťaži. Preto sa zlepše-

lepšie konečné umiestnenie ako v predchádzajúcich dvoch ročníkoch a snažiť sa svojimi výkonmi potešiť športových priaznivcov.

Družstvo dorastencov si viedlo v uplynulom ročníku podstatne úspešnejšie. Celkové 4. miesto za suverénom súťaže Veľkým Krtišom, Dol-

Čierny, Marek Benco, Pavel Fiľo, Lukáš Brndiar, Marek Kasáč, Tomáš Láska, Matej Trnavský, Pavel Benco, Boris Bálint, Boris Cibufa, Matej Múka a Tomáš Dovala.

Do ročníka 2006/2007 vstupujú dorastenci podľa slov trénera Pavla Medveďa so skromným cieľom -

Družstvo dospelých sa umiestnilo v tabuľke V. ligy skupiny D v ročníku 2005/2006 na 11. mieste, ktoré znamenalo zachovanie ligovej príslušnosti

naše mužstvo dospelých to malo značný význam, pretože vzhľadom na existujúce podmienky a finančné zázemie si sotva mohlo klásť vyššie ciele ako zachovanie ligovej príslušnosti. Tým, že zopakovalo umiestnenie z ročníka 2004/2005, teda 11. miesto, svoj základný cieľ splnilo. Istotu ligovej príslušnosti však získalo až po predposlednom kole, keď zostupový rébus vyriešilo prekvapujúce víťazstvo Neniniec nad Fiľakovom.

Potešiteľné je, že herný prejav mužstva sa zlepšil, stal sa futbalovejším, na druhej strane sa to nie vždy odrazilo aj v dosiahnutých výsledkoch. Tie boli niekedy prekvapujúce, v pozitívnom i negatívnom zmysle. V jarnej časti sme dokázali napríklad zvíťaziť na ihrisku silnej Hajnáčky, ale pritom sme strá-

nie herného prejavu nepremietlo do lepšieho konečného umiestnenia.

Počas sezóny sa plynule riešilo omladzovanie mužstva. Najmä v jarnej časti sa v mužstve udomácnili niekoľkí mladí hráči (V. Parobek, Barto, Hlôška, ...) a nahradili skúsenejších (Sendrei, R. Bálint, ..), ktorí svoju aktívnu činnosť ukončili alebo obmedzili. Inak sa ďalšie významné zmeny v kádri ani v realizačnom tíme neplánujú. Zrejme sa nepodarí zvýšiť útočnú silu mužstva získaním výraznej posily. Trénerom mužstva zostáva naďalej Jaroslav Benco, s prácou ktorého je vedenie mužstva spokojné a dôveruje mu. Ciele v nastávajúcom ročníku objektívne nemôžu byť vysoké. Základným cieľom je udržať si ligo-vú príslušnosť, dosiahnuť

Družstvo dorastu sa umiestnilo v tabuľke V. ligy skupiny D v ročníku 2005/2006 na peknom 4. mieste.

nou Strehovou a Hnúšťou je rozhodne úspechom, ktorý potešil o to viac, že ho málokto očakával. Základom dobrých výsledkov družstva bola predovšetkým dobrá obranná hra - inkasovali sme druhý najnižší počet gólov v celej súťaži, ale tiež zodpovedný prístup, bojovnosť a snaha dosiahnuť čo najlepší výsledok v každom zápase.

Potešiteľné je, že väčšina hráčov zostáva v doraste aj v nastávajúcom ročníku a z hráčskeho kádra do družstva dospelých odchádzajú opora zadných radov Martin Rosiar a útočný hrot Vlado Kolár, naopak do družstva dobre zapadli žiaci Marek Benco a Marek Kasáč a posilami by mali byť aj Múka a Hruška. V novom ročníku budú na súpiske družstva Peter Mináč, Pavel Mináč, Michal

- udržať sa v V. lige, pretože každý rok prináša v dorasteneckých súťažiach výrazné zmeny v hráčskych kádriach a aj z tohto dôvodu je silu a ambície súperov vopred ťažko odhadnúť. Už zápasy úvodných kôl však ukážu, či má družstvo výkonnosť aj na boj o popredné umiestnenie.

Futbalová jeseň ročníka 2006/2007 sa začína v nedeľu 6. augusta. Družstvo dospelých sa stretne v úvodnom kole na súperovom ihrisku s Veľkým Blhom, družstvo dorastencov hostí v prvom zápase na domácej pôde susedov z Kokavy nad Rimavicou.

Obom našim zástupcom želame úspešné vykročenie do nového ročníka.

(mk)

Vodný živel vyčíňal...

Príval vody na Ulici 9. mája zastavil dopravu, poškodil vozovku a odniesol so sebou aj také ťažké predmety, ako osobné auto

Voda sa valila z Dolinky popri areáli Evašportu smerom k Rimave a v miestach s rýchlejšim prúdením vymývala hlboké kaverny

Vážení športoví priatelia, TJ FK Družstevník Klenovec Vás pozýva na

13. ročník futbalového turnaja

Memoriál Pavla Slatinského

ktorý sa uskutoční v nedeľu 30. júla

za účasti mužstiev z Hajnáčky, Hnúšte, Revúcej a domáceho Klenovca

Program: 8.00 Otvorenie

8.30 Prvé vyrad'ovacie stretnutie

10.30 Druhé vyrad'ovacie stretnutie

12.30 Internacionáli Klenovca - Klenovec dorast

15.00 Stretnutie o 3. miesto

17.00 Stretnutie o 1. miesto

19.00 Slávnostné ukončenie

Klenovské

noviny

Vydáva TeleDom pri OZ RODON Klenovec s podporou Obecného úradu v Klenovci. Adresa redakcie: TeleDom pri OZ RODON, Nám. Karola Salvu, 980 55 Klenovec. Šéfredaktor Mgr. Blažena Hrušková, redakčná rada Ing. Michal Kňažek, Július Molitoris, Stanislava Zvarová, grafická úprava Ing. Michal Kňažek. Telefón: 047/5484947, e-mail: rodon@stonline.sk. Reg. číslo MK SR: RP 121/2005, Tlač: REALITY-PRINT, Rimavská Sobota, Nám. M. Tompu 4, Rimavská Sobota